

Dostosowanie praw rzeczowych

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Słowacja

1 Jakie prawa rzeczowe mogą wynikać z dziedziczenia zgodnie z prawem danego państwa członkowskiego?

A – Prawo własności (§§ 123–151 kodeksu cywilnego):

1. Własność
2. Współwłasność (podzielny i niepodzielny majątek wspólny)

B – Prawa na rzeczy cudzej (§§ 151a–151v kodeksu cywilnego)

1. Zabezpieczenia rzeczowe (ustanawianie wierzytelności, zastaw na wierzytelności zabezpieczonej zastawem)
2. Służebności
3. Prawa zatrzymania

Prawo własności przechodzi w drodze dziedziczenia ze spadkodawcy na spadkobiercę z chwilą śmierci spadkodawcy. Przeniesienie własności nieruchomości wymaga wpisu do rejestru nieruchomości.

Zabezpieczenia rzeczowe służą do zabezpieczania wierzytelności i powiązanych z nimi zobowiązań przez upoważnienie wierzyciela do uzyskania lub dochodzenia zaspokojenia długu z zastawu/hipoteki, jeśli dług nie zostanie spłacony w pełni w wyznaczonym terminie.

Zabezpieczenie rzeczowe ustanawia się w drodze umowy na piśmie, umowy dotyczącej spadku zawartej przez spadkobierców, orzeczenia sądu lub decyzji organu administracji bądź aktu prawnego i zasadniczo staje się skuteczne z chwilą wpisu do rejestru.

Służebności ograniczają prawa właścicieli nieruchomości na rzecz innych osób przez zobowiązanie właścicieli do tolerowania określonych czynności, dokonania określonych czynności lub powstrzymania się od dokonania określonych czynności. Służebności mogą być powiązane albo z własnością konkretnej nieruchomości (np. służebność przejazdu i przechodu), albo z konkretną osobą (służebność osobista mieszkania).

Służebności powiązane z własnością nieruchomości (służebności gruntowe) przechodzą na nabywcę wraz z własnością nieruchomości. Służebności powiązane z osobą (służebności osobiste) wygasają z chwilą śmierci osoby, na rzecz której zostały ustanowione.

Prawo zatrzymania uprawnia zobowiązanego do wydania rzeczy ruchomej do jej zatrzymania celem zabezpieczenia swojego roszczenia pieniężnego względem osoby, której rzecz ma zostać wydana. Nie można jednak zatrzymać rzeczy uzyskanej w sposób arbitralny lub nieuczciwy. Na podstawie prawa zatrzymania w przypadku wykonywania orzeczenia sądowego wierzyciel jest uprawniony do uprzywilejowanego zaspokojenia z pożytków z zatrzymanej rzeczy przed innymi wierzycielami, w tym zastawnikami lub wierzycielami

hipotecznymi.

2 Czy te prawa rzeczowe podlegają wpisowi do rejestru nieruchomości lub ruchomości, a jeżeli tak, to czy taki wpis jest obowiązkowy? Do jakiego rejestru wpisuje się te prawa i jakie są wymogi i procedury rejestracyjne?

A - Własność nieruchomości mieszkalnych i niemieskalnych musi być zawsze wpisana do rejestru nieruchomości, co wywołuje skutek wobec wszystkich. W przypadku umów przeniesienia praw rzeczowych prawo własności staje się skuteczne dopiero po wpisaniu tych umów do wspomnianego rejestru. Innymi słowy, wpis do rejestru ma charakter konstytutywny. W przypadku śmierci skutki wpisu są inne, ponieważ dopiero po dokonaniu tego wpisu w toku postępowania spadkowego zostaje ogłoszone przeniesienie własności na spadkobiercę z mocą wsteczną z dniem śmierci spadkodawcy. Postępowanie to reguluje ustawa [162/1995 o rejestrze nieruchomości](#), a wpisanie przeniesienia własności do rejestru po zakończeniu postępowania spadkowego jest obowiązkowe. Wniosek o wpis do rejestru nieruchomości składa notariusz, któremu sąd powierzył prowadzenie postępowania spadkowego, lub inna upoważniona osoba (spadkobierca). Wniosek ten składa się do wydziału katastralnego właściwego miejscowo urzędu powiatowego.

Prawo własności niektórych ruchomości należy wpisać do odpowiednich rejestrów. Są to następujące rejestry: rejestr działalności gospodarczej (ustawa nr 530/2003 o rejestrze działalności gospodarczej) -sądami rejestrowymi są sądy rejonowe mieszczące się przy siedzibie sądu okręgowego;

rejestr pojazdów silnikowych, za który odpowiada rejonowy inspektorat ruchu drogowego policji;

Urząd Własności Przemysłowej w Bańskiej Bystrzycy właściwy dla całej Słowacji do rejestracji patentów, znaków towarowych, wzorów i innych zastrzeżonych danych;

Centralny Depozyt Papierów Wartościowych właściwy dla całej Słowacji w przypadku przeniesienia rejestrowanych papierów wartościowych;

rejestr morski, właściwy dla całej Słowacji, w którym słowackie Ministerstwo Transportu i Budownictwa rejestruje rekreacyjne jednostki pływające.

B - Prawa na rzeczy cudzej

Do rejestrów wpisuje się również prawa na rzeczy cudzej, które ograniczają sposób, w jaki właściciel może dysponować rzeczą. Zasadniczo hipoteka na nieruchomości mieszkalnej i niemieskalnej powstaje z chwilą wpisu do rejestru nieruchomości.

1. Prawo zatrzymania rzeczy ruchomej powstaje z chwilą wpisu do Centralnego Notarialnego Rejestru Praw Zatrzymania (§§ 73d-73i ustawy nr 323/1992 o notariacie i czynnościach notarialnych (kodeks notarialny) oraz regulaminu Izby Notarialnej) prowadzonego przez Izbę Notarialną; w przypadku gdy prowadzony jest oddzielny rejestr konkretnych rzeczy, wpisu dokonuje się do tego rejestru (zgodnie z pkt A powyżej). Prawo zatrzymania, zmiany informacji dotyczących prawa zatrzymania i rozpoczęcie egzekwowania tego prawa wpisuje do rejestru notariusz na wniosek upoważnionej osoby zgodnie z przepisami szczególnymi. To samo dotyczy wykreślenia prawa zatrzymania z rejestru praw zatrzymania. Osoby wnioskujące o wpis do rejestru muszą udowodnić notariuszowi swoją tożsamość lub, jeśli składają wniosek w imieniu innej osoby, muszą przedstawić dowody na to, że są do tego upoważnione. Osoby wnioskujące o wpis zabezpieczenia rzeczowego do rejestru muszą przedstawić notariuszowi wszystkie informacje wymagane przez prawo, które są następnie wprowadzane do rejestru zabezpieczeń rzeczowych. W przypadku gdy zabezpieczenie rzeczowe ustanawia się w drodze umowy dotyczącej spadku zawartej przez spadkobierców lub orzeczenia sądu bądź decyzji organu administracji, osoba wnioskująca o wpis zabezpieczenia rzeczowego do rejestru musi przedstawić notariuszowi orzeczenie lub decyzję ustanawiające zabezpieczenie rzeczowe.

2. Służebności gruntowe powstają z chwilą wpisu do rejestru nieruchomości.

3. Prawa zatrzymania dopuszczalne tylko w odniesieniu do rzeczy ruchomych nie podlegają obowiązkowi wpisu.

3 Jakie skutki wiążą się z wpisem praw rzeczowych do rejestru?

Z chwilą śmierci spadkodawcy prawo własności przechodzi na spadkobiercę. Wpis w rejestrze ma charakter wyłącznie deklaratoryjny.

4 Czy istnieją szczególne zasady i procedury dotyczące dostosowania prawa rzeczowego, przysługującego określonej osobie zgodnie z prawem właściwym dla dziedziczenia, w przypadku gdy w prawie państwa członkowskiego, w którym powołano się na to prawo takie prawo rzeczowe nie jest znane?

Dnia 1 grudnia 2015 r. wszedł w życie nowy przepis – § 67a ustawy nr 97/1963 o prawie prywatnym międzynarodowym i procesowym, który umożliwia dostosowanie prawa rzeczowego, środka lub postanowienia zawartego w orzeczeniu sądu zagranicznego. Ustawa reguluje dostosowanie nieznanego prawa rzeczowego w ramach postępowania o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego dotyczącego prawa rzeczowego.

Ostatnia aktualizacja: 06/05/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.